

Oponentský posudek bakalářské eseje

Natálie Rozumová „**Mužské tělo a jeho obraz. (V kontextu historických proměn ideálů, stereotypů a reklamního využívání)**“

FHS UK, Praha 2023

Vedoucí práce: PhDr. Václav Hájek, Ph.D.

1) *Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce*

Název bakalářské eseje může vyvolávat určité obavy z přiměřenosti standardního rozsahu bakalářské práce pro tak rozsáhlé téma. Ale při její četbě se záhy ukazuje, že se jedná především o reflexi současného obrazu mužského těla. To je samozřejmě vážné téma, které si odborné zpracování zaslouží a autorka důkladným vyhledáváním zdrojů a jejich uvážlivým výběrem pro to vytvořila potřebné východisko. Nicméně buď měl být název specifitější, např. Současný obraz mužského těla v kontextu historických proměn ideálů atd., nebo měla v názvu i obsahu konfrontovat několik konkrétních a jasně historicky a geograficky vymezených pojetí obrazu mužského těla.

2) *Otázka metodičnosti přístupu*

Autorka svou práci zařazuje do oboru vizuálních studií a odvolává se také na metody tohoto interdisciplinárního oboru, jehož účinnost spočívá především v možné konfrontaci různých oborových přístupů (literatury, výtvarného umění, teorie médií atd.). Vytvořila si logický plán, který měl zajistit přirozená kulturní východiska a postupným vršením historických a aktuálních příkladů poskytnout materiál pro závěrečné zobecnění, vysvětlující současný stav. Kazuistika bývá v bakalářských pracích velmi cenou součástí, nebezpečí většinou vyplývá z bezděčného uplatňování určitých předpojatých hodnocení, která nemívají ani statistickou ani systémovou podporu. Kusé komentování antiky a středověku musí zákonitě vést k jisté schematičnosti hodnocení těchto vnitřně diferenciováných epoch (manýristická antika nelpěla tolik na jednotném ideálu, stejně tak ve středověkém umění nalezneme příklady tíhnoucí k živému podání tělesnosti.). Redukce „ideálu krásy“ na umučeného Krista se mi zdá právě takovým zjednodušením, tím spíše, že v jiné části práce formuluje názor, že „ideál krásy není a nikdy nebyl konstantou“, případně že pojem krásy nebere v práci jako „terminus technicus“, ale jako „pracovní označení“. Ostatně slova podobně obecného významu snad ani jinak brát nelze, nejsou definovanými termíny.

Určitou paralelní linii práce tvoří úvahy nad vlivem výtvarně a mediálně budovaného obrazu mužského těla na kolektivní vědomí, případně dopady na individuální psychiku, což se poněkud odklání od původního vymezení – konstatovat platnou podobu obrazu mužského těla.

3) *Hodnota pramenů a poznámkového aparátu*

Rozsah použité literatury se pro bakalářskou práci jeví jako dostačující, nicméně zmiňované tituly se týkají podle očekávání především aktuálních hodnocení lidské podoby, méně potřebným obecnějším a metodologickým nástrojům (třeba právě vizuálním studiím). Proto překvapí, proč se v literatuře neuvádějí tituly z estetiky (Zuska, Tatarikiewicz, Schneider), které se jinak objevují v poznámkovém aparátu. (Podobně např. i Tekutá modernita Zygmunta Baumana.)

Rozhodně lze ocenit pečlivé zpracování odkazů na obrazové materiály, nicméně překvapí, proč v popiskách uměleckých děl nejsou standardně uváděni autoři a vrocení.

4) Jazyková stránka práce

Většinou prokazuje autorka dobrou jazykovou kompetenci, v určitých pasážích ovšem nezvládá zcela interpunkci mezi větnými členy či větami nebo selhává také v gramatickém použití souřadných předložek (př: „**Ačkoli** všechny výše zmíněné tendence se snaží nalézat tělesné ideály a krásu těla nějak konkretizovat a adorovat, *body neutrality* je přesným opakem).

Autorka správně důsledně rozlišuje mezi přímou citací a parafrází, přičemž přímou citaci označuje poněkud redundantně kurzívou i uvozovkami. V uvedení zdroje citace v takových případech postrádám odkaz na konkrétní stránku zdroje.

5) Věcné připomínky

Některé věty vyvolávají dojem určité formulační zbrklosti – 80. léta nejsou dobou vynálezu počítače, ale spíš počátkem jeho komerčního šíření (s. 19).

Zápis bibliografie je většinou dostatečný, správně jsou internetové zdroje uvedeny s dobou expirace, poněkud nadbytečně jsou uváděni překladatelé (např. u titulu Umberta Eca), tím hůř, když se dostanou na úroveň autorů, jako Dvořáková v díle Le Goffa a Truonga Tělo ve středověké kultuře.

Přes deklarování využití literárních zdrojů se práce opírá především o výtvarný a mediálně-obrazový materiál.

6) Závěrečné hodnocení

Text svým rozsahem naplňuje požadavky na bakalářskou práci a zpracovává samostatně pečlivě vyhledaný odpovídající materiál. Jazykově a formálně je práce spíše průměrná. Vlastní zpracování problematiky bohužel někdy působí nekonzistentně a zmateně. Je ovšem nutno přiznat, že téma práce nabízí možnost následného hlubšího i širšího zkoumání.

Práce splňuje požadavky kladené na zpracování kvalifikační práce v bakalářském stupni, doporučuji ji k obhajobě, moje hodnocení je „velmi dobře“, tedy „2“.

Aleš Svoboda, oponent, 7. 9. 2023